

SQL tietokantakieli

- SQL:llä voidaan...
 - määritellä ja muokata tietokantaa ja sen käyttöoikeuksia
 - virittää tietokannan talletusrakenteita
 - hakea tietoa tietokannasta
 - näytölle tai tiedostoon
 - sovellusohjelman käyttöön
 - tehdä päivityksiä tietokantaan (muuttaa dataa)
 - vuorovaikutteisesti
 - sovellusohjelman kautta

SQL

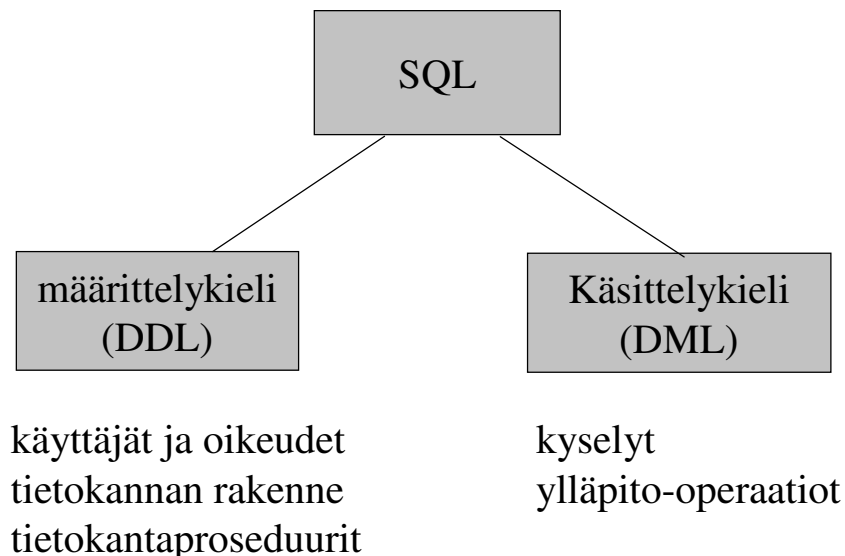
- SQL on standardoitu
- viimeisin standardi vuodelta 1999
- toteutukset noudattavat enimmäkseen vuoden -92 standardia ja sitäkin vain osittain
- murteita - yhteinen suppeahko ydin

SQL-tietokanta

- SQL-tietokanta muodostuu yhden tai useamman kaavion (schema) määrittelemistä tauluista (table)
- Kullakin kaaviolla on omistaja, joka omistaa myös kaavion määrittelemät taulut. Taulu muodostuu riveistä (row)
- Taulu vastaa relaatiomallin relaatiota, mutta
 - sallii etenkin kyselyiden tuloksissa samanlaisen rivin toistumisen (duplikaatit)
matemattisesti monijoukko (multiset)

3

SQL

4

SQL

- SQL-kielessä avainsanat, taulu- käyttäjä- ja sarakenimet voi kirjoittaa joko suur- tai pienaakkosina eli
select merkki ≡ SELECT MerKKI
- Tietokannassa olevan datan suhteen kieli on kuitenkin herkkä kirjainmuodolle eli
 - Merkki='Ford' on eri kuin Merkki='FORD'
 - joissain järjestelmissä tätä käyttäytymistä voidaan säätää asennusparametrein

SQL tiedonmäärittelykieli

- Tiedonmäärittelykielessä lauseita tietokantaelementtien {user, role, schema, table, domain, procedure, function, trigger, ...} luontiin, muokkaukseen ja poistoon
 - create -luo
 - alter - muokkaa
 - drop - poistaa

SQL taulun luonti

- create table määrittelee taulun rakenteen
- create table *tablename* (
 column definition 1,,
 column definition n
 [, *constraint 1*, ...])

sarakemäärittely ::=

column_name datatype [not null]
[default *value*] [*column constraint* ...]

Taulun määrittely

```
create table Ordered (  
    OrderId      integer not null,  
    WhenMade     date not null,  
    Customer     integer not null,  
    WayIssued    varchar(20),  
    PaymentBy    varchar(20) not null,  
    TotalPrice   decimal(6,2) not null,  
    constraint pk_order primary key (OrderId),  
    constraint fk_ordercustomer foreign key  
        (Customer) references Customer  
);
```

Taulun määrittely

```

create table Ordered (
  OrderId      integer not null,
  WhenMade     date not null,
  Customer     integer not null,
  WayIssued    varchar(20);
  PaymentBy    varchar(20) not null,
  TotalPrice   decimal(6,2) not null,
  constraint pk_order primary key (OrderId),
  constraint fk_ordercustomer foreign key
    (Customer) references Customer
);

```

päiväys
(tässä on kyseessä
Oracle, joten timestamp)

vaihtuvamittainen
merkkijono

kokonaisluku

desimaaliluku
kokonaispituus 6,
desimaaliosa 2

9

Taulun määrittely

```

create table Ordered (
  OrderId      integer not null,
  WhenMade     date not null,
  Customer     integer not null,
  WayIssued    varchar(20),
  PaymentBy    varchar(20) not null,
  TotalPrice   decimal(6,2) not null,
  constraint pk_order primary key (OrderId),
  constraint fk_ordercustomer foreign key
    (Customer) references Customer
);

```

pakollinen
tieto

avain

viiteavain

10

SQL tiedonmäärittely

- Aikoja
 - Date päiväys
 - Time kellonaika
 - Timestamp päiväys ja kellonaika (Oraclella Date on oikeastaan Timestamp)
 - Interval aikaero
- Aikoja voidaan verrata ja niillä voi laskea
 this_day date,
 this_day + 3 on kolmen päivän päästä

11

SQL tiedonmäärittely

- Viiteavainmäärittelyyn voidaan liittää toimintasääntö: mitä tehdään operaation rikkoessa viite-eheyden

```
foreign key (sarakkeet) references taulu [(sarakkeet2)]
  [ on delete {restrict | cascade |nullify} ]
  [ on update {restrict | cascade |nullify} ]
```

Kun viitteen kohde katoaa:

restrict estää rikkovan operaation (oletusarvo)
 cascade vyöryttää= poistaa tai muuttaa viittaavat rivit
 nullify tyhjentää viittaukset
 valinta sen perusteella mikä tarkoituksenmukaista

12

SQL -kysely

Kyselyn yleisrakenne:

```
select tulostietomäärittely
from taulut
[where valintaehdot]
[group by ryhmitystekijät]
[having ryhmärajoitteet]
[order by järjestysperusta]
```

Kysely tuottaa nimettömän tulostaulun.

SQL-kysely

```
select merkki, reknro
from auto
where vmalli=1996 and
      vari = 'punainen' and merkki like 'Fo%'
order by merkki, reknro
```

- Vuoden 1996 mallia olevien punaisten merkiltään 'Fo'-alkuisten autojen merkki ja rekisterinumero merkin ja saman merkin sisällä rekisterinumeron mukaan järjestettynä

SQL -kysely

```

select merkki, reknro
from auto
where vmalli=1996 and
      vari ='punainen' and merkki like 'Fo%'
order by merkki, reknro

```

← melkein projektio

↘ valinta

- Vuoden 1996 mallia olevien punaisten merkiltään 'Fo'-alkuisten autojen merkki ja rekisterinumero merkin ja saman merkin sisällä rekisterinumeron mukaan järjestettynä

15

SQL-kysely

- Tulostietomäärittelyn elementeille lasketaan normaalitapauksessa arvo **jokaista valintaehdot täyttävää** rivyhdistelmää kohden

```

select merkki
from auto
where vmalli=1996 and
      vari ='punainen' and merkki like 'Fo%'
order by merkki

```

Jos taulussa auto olisi 100 punaista vuoden 1996 Fordia tulisi merkki 'Ford' tulostauluun 100 kertaa.

Toimii siis toisin kuin relaatioalgebran projektio, joka poistaa tuplat

16

SQL -kysely

- Projektion kaltainen toistuvien arvojen karsinta saadaan aikaan liittämällä tulostietomäärittelyn alkuun avainsana **distinct**

```
select distinct merkki
from auto
where vmalli=1996 and
      vari ='punainen' and merkki like 'Fo%'
order by merkki
```

Nyt Ford tulisi tulokseen vain kerran

17

SQL-kysely

- Kyselyn ehto-osassa voidaan verrata saraketta, vakiota tai funktion arvoa
 - sarakkeeseen, vakioon, funktion arvoon
 - arvojoukoon
 - maskiin
- Voidaan myös tutkia sarakkeen tyhjyyttä
- Jos vertailun toisena osapuolena on tyhjäarvo on tulos 'tuntematon'. Rivi tulee valituksi tulokseen vain jos ehdon arvo on 'tosi' (true).

18

SQL -kyselyt

- Totuusarvot tosi (true) ja epätosi (false) käyttäytyvät loogisissa lausekkeissa kuten ohjelmointikielten yhteydessä
- Kolmas totuusarvo 'tuntematon' käyttäytyy seuraavasti

AND	true	false	unknown
true	true	false	unknown
false	false	false	false
unknown	unknown	false	unknown

NOT	
true	false
false	true
unknown	unknown

19

SQL-kyselyt

OR	true	false	unknown
true	true	true	true
false	true	false	unknown
unknown	true	unknown	unknown

Sarake is null: tuottaa tuloksen true, jos sarakkeessa on tyhjäarvo, muuten false

Sarake is not null: tuottaa tuloksen false, jos sarakkeessa on tyhjäarvo, muuten true

Sarake = null: tuottaa aina tuloksen unknown

20

SQL -kyselyt

- Tietotyyppistä riippuen sarakearvoilla voi tulostietomäärittelyissä ja ehdoissa suorittaa laskentaoperaatioita (+, -, *, /, merkkijonoille katenaatio || (peräkkäin laittaminen))
 - pituus*paino, etunimi||' '||sukunimi
- Merkkijonovakiot 'hipsuihin', numeeriset ilman
- On mahdollista käyttää myös skalaarifunktioita – esim. merkkijonon pituus
- length(Sarake), funktiovalikoima vaihtelee

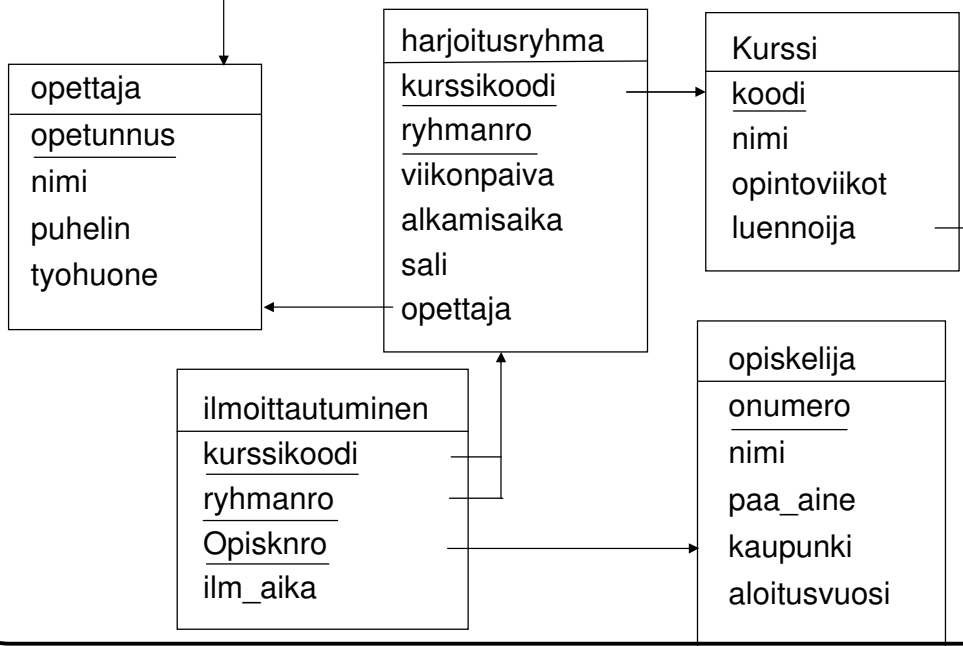
21

SQL -kyselyt

- Kyselyn from -osassa yksi tai useampi taulu (tai alikysely)
- Jos tauluja on vain yksi, on kyseessä valinta
- Jos tauluja on monta, on kyseessä ristitulo ellei ehto-osassa ole liittosehtoa (hyvin harvoin halutaan tulokseksi ristitulo)
- Jos tauluja on monta ja ehto-osassa on liittosehto, on kyseessä liitos – muista siis liittosehto

22

SQL- kyselyt esimerkkikanta

23

SQL -kyselyt

- Opettajien nimet:
select nimi from opettaja;
- Opiskelijoiden pääaineet
select distinct paa_aine from opiskelija;
- Tietojenkäsittelytieteen pääaineopiskelijoiden nimet
select nimi from opiskelija where paa_aine = 'TKT';
- Espoossa asuvat matematiikan opiskelijat
select * from opiskelija where paa_aine='MAT' and kaupunki='Espoo';

24

SQL -kyselyt

- Opiskelijat joiden sukunimi on Tele
 - `select * from opiskelija where nimi like 'Tele %';`
 - (esimerkkitaulussa nimet ovat muodossa sukunimi+'space'+etunimi)
- Opiskelijat, joiden etunimi alkaa L:llä
 - `select * from opiskelija where nimi like '% L%';`

Liitokset SQL:ssä

- Kyselyn from-osassa voi olla useita tauluja
- Kaikki ne taulut, joiden dataa halutaan mukaan tulokseen on annettava from-osassa
- Arto Wiklan luennoimat kurssit

```
Select kurssi.nimi
from kurssi, opettaja
where opettaja.nimi='Arto Wikla' and
kurssi.luennoija=opettaja.opetunnus;
```

täytyy täsmentää
koska sama sarake
kahdessa taulussa

liitosehto

Liitokset SQL:ssä

- Tauluille voidaan from-osassa antaa tilapäinen kyselyn sisäinen nimi (alias, correlation name)
 - from taulu [AS] alias
 - liitettävillä tauluilla on usein samannimisiä sarakkeita, joten taulunimeä on käytettävä tarkenteena - alias voi olla lyhenne, joka vähentää kirjoitusvaivaa

as ei Oraclessa

27

Liitokset SQL:ssä

- Jos sama taulu esiintyy from -osassa useaan kertaan, on taulun esiintymät erotettava käyttämällä aliasta
- Esim.: Kurssiparit, joilla on sama luennoija

```
select A.nimi, B.nimi
from kurssi A, kurssi B
where A.luennoija=B.luennoija and A.koodi<B.koodi
order by A.nimi, B.nimi
```
- ehto A.koodi<B.koodi estää saman parin toistumisen eri järjestyksessä

28

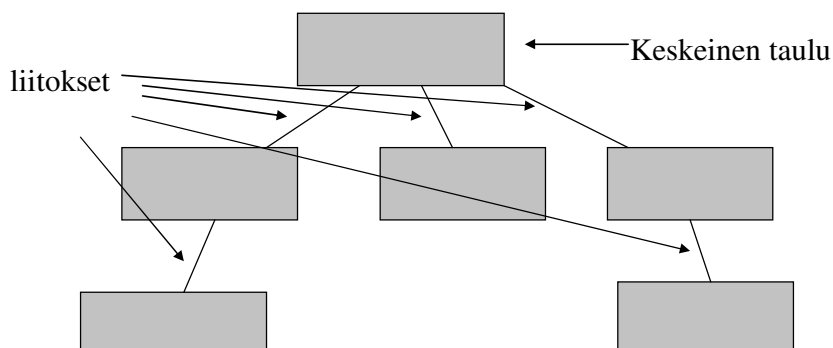
Liitokset SQL:ssä

- Tyypillinen virhe liitoksissa on jättää jokin liitosehto pois, jolloin tuloksen rivijoukko tulee huomattavasti suuremmaksi kuin pitäisi
- jos from-osassa on n kpl liitettäviä tauluja tarvitaan vähintään n-1 liitosehtoa. Taulujen liittäminen voi perustua useaan sarakkeeseen, jolloin ehtolausekkeessa tarvittavien alkeisehtojen määrä voi moninkertaistua.

29

Liitokset SQL:ssä

- Yleensä kyselyt rakentuvat siten, että niissä on jokin keskeinen taulu, johon muita liitetään. Voi olla, ettei tuosta keskeisestä taulusta tule mitään dataa tulokseksi.

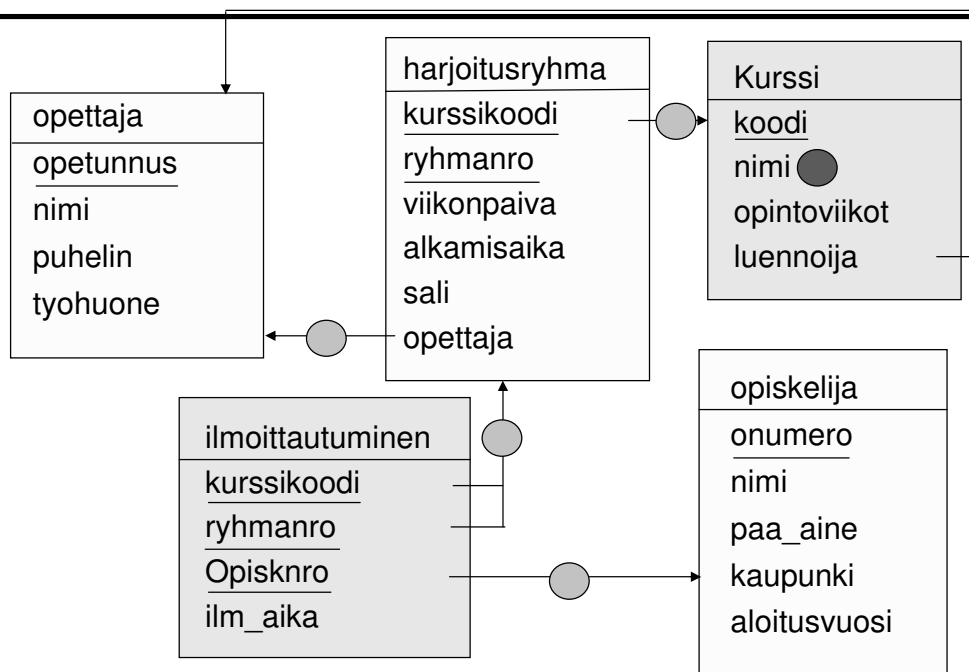
30

Liitokset SQL:ssä

- Laadi raportti kurssin Java-ohjelmointi harjoitusryhmistä
- Mitä halutaan tulokseen:
 - Ryhmän numero (taulussa harjoitusryhmä)
 - Ohjaajan nimi (taulussa opettaja)
 - kokoontumispäivä (taulussa harjoitusryhmä)
 - alkamisaika (taulussa harjoitusryhmä)
 - opiskelijan nimi (taulussa opiskelija)
- Taulut opettaja, harjoitusryhmä ja opiskelija on välttämättä otettava kyselyn from osaan
- Taulu ilmoittautuminen tarvitaan opiskelijoiden kytkemiseksi ryhmiin ja taulu kurssi, jotta saataisiin selville Java ohjelmoinnin kurssikoodi

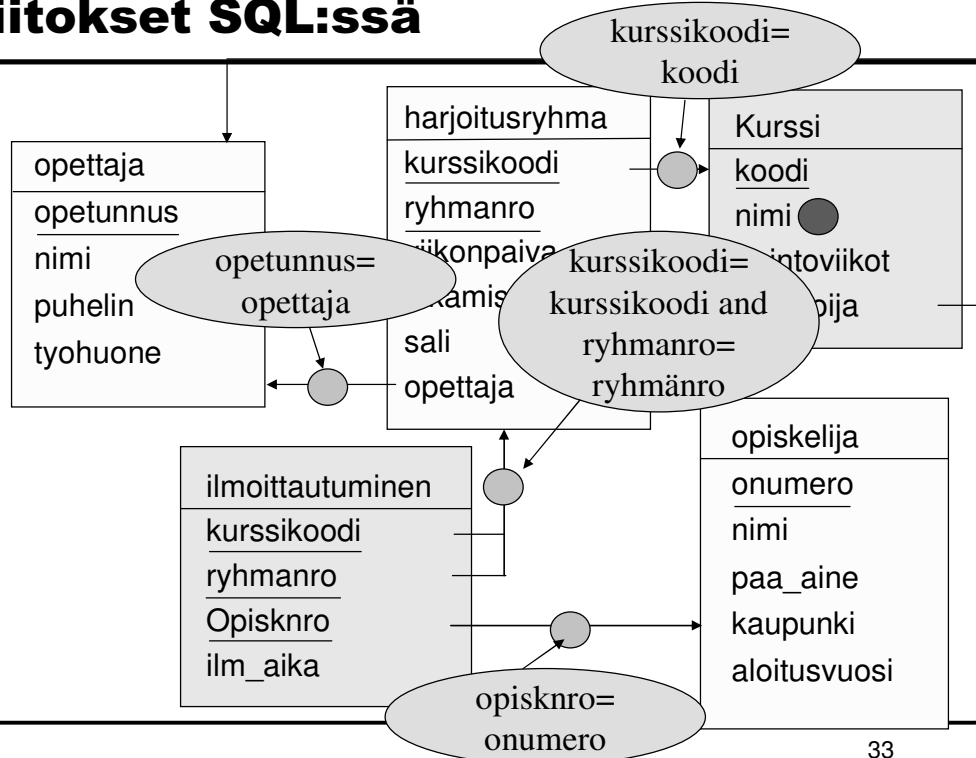
31

Liitokset SQL:ssä

32

Liitokset SQL:ssä

33

Liitokset SQL:ssä

```

select H.ryhmanro rno, Ope.nimi ope, H.viikonpaiva,
       H.alkamisaika, O. Nimi opiskelija
from Harjoitusryhma H, opettaja Ope, opiskelija O,
     ilmoittautuminen I, kurssi K
where
  H.kurssikoodi=K.koodi and
  I.kurssikoodi=H.kurssikoodi and
  I.ryhmanro=H.ryhmanro and
  Ope.Opetunnus=H. Opettaja and
  I.Opisknro=O.onumero and K.nimi='Java ohjelmointi'
order by H.ryhmanro, O.nimi;

```

34